

був недостатньо відповідальним актором міжнародних відносин у цьому контексті. Тому єдиним ефективним засобом для отримання перемоги над Радянським Союзом є дотримання політики стримування. Тобто спробувати систематично послаблювати опонента, уникаючи як тотальної війни, так і відкидаючи надії на мирне співіснування в майбутньому.

Описані у «Довгій телеграмі» ідеї Джорджа Кеннана та їх подальший розвиток у стратегічних документах США стали фундаментом американської зовнішньої політики в період холодної війни. Концепція стримування, сформульована на основі аналізу радянської ідеології, політики та специфіки управління, визначила основні підходи США у протидії СРСР.

Значення цієї стратегії полягало в розумінні радянської влади як агресивної та ізольованої системи, що спотворює реальність і прагне до світового домінування. Кеннан наголошував на необхідності комплексного підходу до стримування комуністичного впливу, що згодом було відображено в документі NSC-68. Його рекомендації стали основою для активної міжнародної політики США, яка включала військове посилення, економічну допомогу союзникам, формування стратегічних альянсів і ведення ідеологічної боротьби.

Джерела та література

1. A Report to the National Security Council by the Executive Secretary. *Office of the Historian*. URL: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1950v01/d85>
2. The Long Telegram, from George Kennan in Moscow to the Secretary of State, National Security Archive. *National Security Archive*. February 22, 1946. URL: <https://nsarchive.gwu.edu/document/21042-long-telegram-original>

Домбровська Вероніка

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ГЕОЕКОНОМІЧНЕ СУПЕРНИЦТВО США ТА КИТАЮ

Ключові слова: суперництво, торговельні війни, мито.

Keywords: rivalry, trade wars, tariffs.

Американсько-китайські відносини визначають як класичне суперництво великих держав за гегемонію у світі. Дві найбільші економіки світу ведуть не лише боротьбу за ринки збуту й технологічне лідерство, а й намагаються посилити свій вплив у міжнародних фінансових та виробничих сферах. Торговельні війни за останні десятиліття набули найяскравішого свого вираження і спричинили значні зміни у глобальній економічній динаміці.

Із березня 2018 р. адміністрація президента США Дональда Трампа почала запроваджувати мита на імпорт сталі та алюмінію на загальну суму понад 50 млрд доларів, аргументуючи це необхідністю захисту національної безпеки. У відповідь Китай ввів мита на американські товари, зокрема сільськогосподарську продукцію, автомобілі та морепродукти. Протягом 2018–2019 рр. обидві країни поступово розширювали списки товарів, що підпадали під мита, включно з електронікою, текстилем, хімічною продукцією та іншими категоріями. Ста-

ном на кінець 2019 р. майже 97 % китайського імпорту до США було обкладено митами. Із 2020 р. обидві країни підписали «фази 1» торговельної угоди, в якій Китай зобов'язався збільшити закупівлі американських товарів, зокрема сільськогосподарської продукції та енергетичних ресурсів [1, с. 53–59], але з 2022 р. США посилили обмеження щодо китайських технологічних компаній, зокрема у сфері напівпровідників, штучного інтелекту та 5G-технологій [2]. У 2023 р. торговельний дефіцит США з Китаєм сягнув 252,1 млрд доларів, а американські інвестиції в Китай зросли на 3,8 %, тоді як китайські інвестиції в США зменшилися на 6,2 %. Вашингтон також стримував передачу передових технологій Китаю, особливо у військовій сфері, інвестував у власну промислову базу та кібербезпеку, щоб зберегти технологічну перевагу та захистити критичну інфраструктуру [3].

Незважаючи на те, що з того часу минуло кілька років, напруженість у торговельних відносинах між двома країнами залишається високою. У своєму звіті за 2024 рік Міжнародний валютний фонд зазначає, що товарообіг між США та Китаєм склав 582 млрд доларів. США експортували до Китаю товарів на суму 143,5 млрд доларів, що на 2,9 % менше, ніж попереднього року, тоді як імпорт китайських товарів до США зріс на 2,8 % і досяг 438,9 млрд доларів, що свідчить про значний торговельний дефіцит на користь Китаю. До того ж ескалація торговельних напружень між США та Китаєм може призвести до зниження глобального ВВП на 0,5 % у наступні два роки [4, с. 61–66], що свідчить про необхідність пошуку дипломатичних рішень для уникнення подальших економічних втрат. До того ж зазначається, що з 1 лютого 2025 р. Дональд Трамп відновлює повні 25 % мита на імпорт сталі та підвищує мита на імпорт алюмінію до 25 % для Канади, Мексики та Китаю [5].

Натомість Міністерство фінансів Китаю з 10 лютого 2025 р. теж впровадило додаткові мита на деякі товари зі США. Серед них: імпортне вугілля та скрапленний природний газ (СПГ) стягуватимуться митом у розмірі 15 %, тоді як сира нафта, сільськогосподарське обладнання та деякі транспортні засоби обкладатимуться митом у розмірі 10 % [6].

Попри це, Ван І, міністр закордонних справ КНР, на Мюнхенській конференції 14 лютого 2025 р. наголосив, що політика Китаю щодо США залишається стабільною та послідовною, ґрунтуючись на трьох принципах Сі Цзіньпіна: взаємна повага, мирне співіснування та взаємовигідна співпраця. Він зазначив, що Китай і США мають різні соціальні системи, і їх суперництво не повинно переростати в конфлікт, оскільки це завдасть шкоди всьому світу. Пекін прагне стабільних і здорових відносин із Вашингтоном і готовий до співпраці у вирішенні глобальних викликів. Водночас Китай рішуче виступатиме проти будь-яких спроб стримування та тиску, захищаючи свій суверенітет і право на розвиток. Ван І підкреслив, що Китай подолає всі труднощі, залишаючись непохитним перед зовнішніми викликами, і процитував китайські прислів'я про силу духу та витривалість нації [7].

Підсумовуючи, можна сказати, що попри всі розбіжності, обидві країни розуміють ризики подальшої ескалації. Торговельні війни не тільки гальмують власне економічне зростання, а й впливають на світову економіку, створюючи нестабільність на ринках. Китай демонструє готовність до діалогу, наголошую-

чи на важливості взаємоповаги та співпраці, а США наголошують на необхідності захисту власних інтересів.

Джерела та література

1. Economic and Trade Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the People's Republic of China. *Office of the United States Trade Representative*. 2020, 91 p. URL: https://ustr.gov/sites/default/files/files/agreements/phase%20one%20agreement/Economic_And_Trade_Agreement_Between_The_United_States_And_China_Text.pdf
2. Siripurapu A., Berman N. The Contentious U.S.–China Trade Relationship. *CFR*. 14 квітня 2025 p. URL: <https://www.cfr.org/backgrounder/contentious-us-china-trade-relationship>
3. U.S. Relations With China. *U.S Department of State*. URL: <https://www.state.gov/u-s-relations-with-china/>
4. Global Financial Stability Report. *Steadying the Course: Uncertainty, Artificial Intelligence, and Financial Stability*. Washington, DC: International Monetary Fund, 2024. 128 p.
5. President Donald J. Trump Imposes Tariffs on Imports from Canada, Mexico and China. *The White House*. 1 лютого 2025 p. URL: <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/02/fact-sheet-president-donald-j-trump-imposes-tariffs-on-imports-from-canada-mexico-and-china/>
6. Оголошення тарифної комісії Державної ради про введення додаткових мит на деякі імпортовані товари, що походять зі Сполучених Штатів. *Ministry of Finance of the People's Republic of China*. 4 лютого 2025 p. URL: https://www.mof.gov.cn/zhengwuxinxi/caizhengxinwen/202502/t20250204_3955222.htm
7. Ван І говорить про принципову позицію Китаю щодо відносин Китаю та США. *Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China*. 15 лютого 2025 p. URL: https://www.mfa.gov.cn/web/wjzbzd/202502/t20250215_11555644.shtml

Білецька Марія

Донецький національний університет імені Василя Стуса

САНКЦІЙНА ПОЛІТИКА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПРОТИ РФ

Ключові слова: санкції, ефективність, санкційна політика, Велика Британія, підтримка України.

Keywords: sanctions, effectiveness, sanctions policy, Great Britain, support for Ukraine.

Санкції є важливим інструментом стримування. Так, одним із ключових складників боротьби з агресією РФ проти України стало запровадження санкцій на окремі політичні еліти, обмеження доступу до міжнародних фінансових ринків, замороження активів, імпорту та експорту певних товарів. Санкції розглядаються як запобіжні та обмежувальні заходи, які дають змогу реагувати на політичні виклики та події, що суперечать цілям і цінностям держав, що їх застосовують [4]. Проте питання ефективності санкцій у припиненні активних бойових дій залишається відкритим.

Дослідники й команди експертів регулярно аналізують накладені на РФ санкції [1; 4; 7], намагаючись спрогнозувати їх ефект і побудувати стратегію на майбутнє. *Метою цього повідомлення є визначення впливу санкцій Великої Британії проти Росії як інструменту протидії агресору.*

Санкційна політика Великої Британії щодо РФ підтверджує рішучу підтримку України як стратегічного партнера. Проаналізувавши введення санкцій з 2014 р.